

OBEC LIKAVKA

Školský úrad, 034 95 Likavka 815

Riaditeľom škôl
v pôsobnosti
Školského úradu Likavka

Váš list zn.:

Naša zn.:
R2017/000259

Vybavuje:
Kudlička, 044/4300247

Dátum:
08.03.2017

VEC: Usmernenie č. 1/2017 – ustanovenie zástupcu riaditeľa školy.

Súčasne platná legislatíva sa podrobnejšie zaoberá len obsadzovaním funkcie riaditeľa školy. Žiadna zákonná úprava neošetruje spôsob ustanovenia do funkcie zástupcu riaditeľa školy (ďalej len „ZRŠ“). ZRŠ sa do funkcie často ustanovovali len na základe pracovnej zmluvy resp. dodatku k pracovnej zmluve. Z funkcie sa tak nemohli/nemôžu odvolať, pretože neboli menovaní = v praxi to ale znamená, že zástupca „je neodvolateľný = večne živý“. Novovymenovaní riaditelia tak prakticky nemajú možnosť výberu svojho zástupcu a v prípade sporu ťahajú za kratší koniec.

1. SÚČASNÝ STAV A LEGISLATÍVNE VÝCHODISKÁ

Ministerstvo školstva SR ešte v roku 2010 vydalo vzorový pracovný poriadok platný od 15.10.2010 (<https://www.minedu.sk/novy-pracovny-poriadok-pedagogickych-a-ostatnych-zamestnancov-skol/>) na základe ktorého si školy a školské zariadenia mali vypracovať vlastné pracovné poriadky. Podľa tohto dokumentu „... Miesto ďalšieho vedúceho zamestnanca sa obsadzuje výberovým konaním podľa § 5 zákona č. 552/2003 Z. z. v prípade, ak to určí pracovný poriadok zamestnávateľa (zamestnávateľ môže určiť konkrétne funkcie vedúcich zamestnancov, ktoré sa budú obsadzovať výberovým konaním). ŠÚ Likavka takéto ustanovenie ZRŠ do funkcie **neodporúča** a to z dôvodu, že tento proces je zbytočne zložitý a nerieši situáciu aby si riaditeľ školy mohol sám vybrať ZRŠ.

Riaditeľ školy prakticky **nemá** legislatívnu oporu na ustanovenie ZRŠ do funkcie. Legislatívne sa teda ZRŠ sa do funkcie nevymenúva, ale do funkcie sa ustanovuje prostredníctvom druhu práce dohodnutého v pracovnej zmluve, buď jeho zmenou alebo pri vzniku pracovného pomeru dojednaním práce zástupcu riaditeľa v pracovnej zmluve. Zástupca riaditeľa školy sa do funkcie vymenúva len v prípade, ak vnútorný predpis školy ustanovuje vymenovanie ako požiadavku vykonávania funkcie vedúceho zamestnanca v priamej riadiacej pôsobnosti štatutárneho orgánu. Aj po vymenovaní do funkcie treba zmeniť dojednaný druh práce v pracovnej zmluve na prácu ZRŠ.

Najvhodnejší sa v súčasnosti javí spôsob keď sa v pracovnom poriadku ustanoví, že zástupcu si riaditeľ vymenuje bez výberového konania pretože tak ho môže aj odvolať. ako sme už uviedli to ale nevylučuje, že ustanovenie do funkcie musí byť aj v pracovnej zmluve, prípadne v dodatku k pracovnej zmluve. Ak v pracovnej zmluve/alebo jej dodatku nie je ošetrené, že pedagogický zamestnanec vykonáva funkciu ZRŠ, tak túto činnosť nemôže ani vykonávať. V žiadnom predpise nenájdete, že by zástupca riaditeľa školy mal túto činnosť vykonávať na základe napr. nejakého poverenia.

V pracovnej zmluve alebo v dohode o zmene pracovnej zmluvy možno uviesť pri konkrétnom druhu práce aj dobu trvania určenú dátumom alebo napríklad - po dobu funkčného obdobia riaditeľa XY a pod. Pracovný pomer je zvyčajne uzatvorený na dobu neurčitú, ale doba preradenia na miesto zástupcu je ohraničená.

Riaditeľ takto síce môže z funkcie ZRŠ odvolať, ale zmenu pracovnej zmluvy nemôže vykonať bez súhlasu dotknutého zamestnanca.

Kto je do funkcie vymenovaný, toho možno z funkcie aj odvolať. **Odvolaním z funkcie však pracovný pomer odvolaného vedúceho zamestnanca nekončí.** Zamestnávateľ buď ponúkne zamestnancovi vhodnú prácu v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce, alebo keď zamestnávateľ takú prácu nemá, alebo zamestnanec nie je ochotný prejsť na inú pre neho vhodnú prácu, ktorú mu zamestnávateľ ponúkol v mieste, ktoré bolo dohodnuté ako miesto výkonu práce, alebo sa podrobiť predchádzajúcej príprave na túto inú prácu, dá zamestnancovi výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. b) z dôvodu nadbytočnosti. V takomto prípade prináleží tomuto odvolanému vedúcemu zamestnancovi aj odstupné. Uvedené platí aj v prípade, ak bolo organizačnou zmenou zrušené miesto zástupcu riaditeľa školy. V tom prípade by Vám mal dať zamestnávateľ výpoveď z dôvodu nadbytočnosti s dodržaním všetkých podmienok a s tým súvisiacich ustanovení. „(www.direktor.sk : „Analýza prípadu: Ustanovenie zástupcu riaditeľa školy“, článok z 13. 9. 2016 Autor/i: Ing. Jarmila Belešová, rubrika: Legislatíva)“

2. ODPORÚČANIE ŠÚ LIKAVKA

Na základe a horeuvedených východísk odporúčame pri ustanovení do funkcie zástupcu riaditeľa nasledovný postup, ktorý bude znamenať, že riaditeľ:

- a) si bude môcť sám vybrať svojho „najbližšieho spolupracovníka“,
- b) v prípade že sa zástupca neosvedčil a ich vzájomná spolupráca nefunguje mal možnosť ZRŠ odvolať.

Takýto postup a naplnenie jeho účelu predpokladá ošetrovanie resp. zmenu :

- 1) **v pracovnom poriadku školy** – definovanie spôsobu ustanovenie do funkcie ďalších vedúcich zamestnancov
- 2) **v pracovnej zmluve/dodatku k pracovnej zmluve** – určenie druhu práce zamestnanca na pozícií ZRŠ.

2.1. Úprava pracovného poriadok školy – spôsob ustanovenia ďalších vedúcich zamestnancov.

Zákonník práce v § 84 – „Pracovný poriadok“, ods. 1 hovorí: „ Zamestnávateľ môže vydať pracovný poriadok po predchádzajúcom súhlase zástupcov zamestnancov, inak je neplatný.“ A teda aj zmena formou dodatku k pracovného poriadku musí byť odsúhlasená zástupcami zamestnancov a každý zamestnanec musí byť s pracovným poriadkom, či jeho zmenou oboznámený.

Vzor dodatku k pracovnému poriadku školy nájdete v „prílohe č. 1“.

2.2. Zmena pracovnej zmluvy – určenie druhu práce zamestnanca na pozícií ZRŠ.

Každý zamestnanec v pracovnom pomere vykonáva konkrétnu činnosť na základe pracovnej zmluvy, kde podľa § 43 ods. 1, písm. a) Zákonníka práce je uvedený druh práce. V pracovnej zmluve alebo v dohode o zmene pracovnej zmluvy možno uviesť pri konkrétnom druhu práce aj dobu trvania určenú dátumom alebo napr. po dobu funkčného obdobia riaditeľa XY a pod. Pracovný pomer Môže byť uzatvorený aj na dobu neurčitú, ale doba preradenia na miesto zástupcu je ohraničená.

Príklad/vzorové znenie dohody o zmene pracovnej činnosti = vid' „príloha č. 2“.

2.3. Vzor menovacieho dekrétu ZRŠ.

„Príloha č. 3“

3. ZÁVER A ZMENA PRACOVNEJ ZMLUVY U DLHOROČNÝCH ZAMESTNANCOV NA POZÍCIÍ ZRŠ.

V rámci preberanej problematiky vystupuje ešte jedna otázka: „Čo so zástupcom riaditeľa školy, ktorý je už vo funkcii už dlhší čas a v rámci vnútorných predpisov školy a na základe uzavretej pracovnej zmluvy je „nesmrteľný?“

Tak ako sme už spomínali, vymenovaním či naopak odvolaním z funkcie ZRŠ sa nezakladá a ani neukončuje pracovný pomer. Platí že ak niekoho vymenujem tak ho potom môžem aj odvolať. Tiež platí, že uzavretie, doplnenie alebo zmena pracovnej zmluvy je obojstranný akt medzi zamestnávateľom a zamestnancom s ktorým musia obe strany súhlasiť. Riaditeľ školy môže z ZRŠ z funkcie odvolať, ale zmenu pracovnej zmluvy nemôže vykonať bez súhlasu zamestnanca.

Keďže spôsob ustanovenia ZRŠ do funkcie nemá priamu legislatívnu oporu je potrebné aby ustanovenie vedúcich zamestnancov mali zamestnávateľa/školy „dobře ošetrené“ vo svojich vnútorných predpisoch – pracovnom poriadku školy a zároveň uzatvárali so svojimi zamestnancami „dobré“ pracovné zmluvy.

Máme za to, že je logické a korektné aby riaditeľ školy mal právomoc si „vybrať svoju pravú ruku“, ale aby bol v tomto smere rovnako zodpovedný a korektný vo vzťahu k jeho ďalším nástupcom vo funkcií.

ŠÚ Likavka odporúča riaditeľom škôl prehodnotiť pracovné zmluvy u ZRŠ, ktorí sú vo funkciách už viac funkčných období a už u viacerých riaditeľov a poprípadе dohodnúť sa s nimi na zmene pracovnej zmluvy napr. v duchu tohto usmernenia. Korektné vzťahy medzi zamestnávateľom a zamestnancom sú základom ochoty dohodnúť sa na obojstranne prijateľných riešeniach. V praxi je však určite stretneme aj so situáciou, že zamestnanec – ZRŠ nebude chcieť zmeniť svoju pracovnú zmluvu a potom sa budú musieť pre konkrétne prípady hľadať iné riešenia.

4. LEGISLATÍVA A ZDROJE INFORMÁCIÍ

1. zákon č. 311/2001 Z. z. - zákonník práce
2. zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (... § 5)
3. zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagog. zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4. periodikum - Manažment školy v praxi - ročník 2016, vydanie 9/2016: „Analýza prípadu: Ustanovenie zástupcu riaditeľa školy“; publikované: 13. 9. 2016; autor Ing. Jarmila Belešová
5. <http://www.porada.sk/>
6. odborné semináre

S pozdravom.

Mgr. Rastislav Kudlička,
Školský úrad Likavka

PRÍLOHY

DODATOK Č. 3

k Pracovnému poriadku pre pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ostatných zamestnancov Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111, 034 95 Liptovská Tvarožná

Riaditeľka Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111 vydáva tento dodatok, ktorým sa mení Pracovný poriadok pre pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ostatných zamestnancov Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111, 034 95 Liptovská Tvarožná účinný od 1. septembra 2010 a to nasledovne:

- 1) V článku 5, ods. č. (8) nové znenie: **„Miesto zástupcu riaditeľa školy sa obsadzuje bez výberového konania. Do funkcie ho vymenuje riaditeľ školy na dĺžku jeho funkčného obdobia.**
- 2) V článku 5, ods. č. (9) nové znenie: **„Miesta ďalších vedúcich zamestnancov sa obsadzujú bez výberového konania. Do funkcie ich vymenuje riaditeľ školy.**

Tento dodatok bol v zmysle § 84 ods. 1. zákona č. 311/2001 Z. z. – Zákonníka práce odsúhlasený s OZ pri ZŠsMŠ Liptovská Tvarožná dňa 01.04.2017.

Ostatné ustanovenia pracovného poriadku ostávajú nezmené.

Tento dodatok nadobúda účinnosť dňom 2. apríla 2017 *(alebo ... dňom zverejnenia zamestnávateľom).*

V Liptovskej Tvarožnej, 1. apríla 2017

Mgr. Silvia Púčíková
predsedníčka OZ

Mgr. Tamara Trefná
riaditeľka školy

DOHODA O ZMENE PRACOVNÝCH PODMIENOK

uzatvorená podľa ustanovenia § 54 zákona NR SR č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce
(ďalej len „dohoda“)

ČL. I. Zmluvné strany

1. **Zamestnávateľ**- názov: **Základná škola s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111,**
adresa: **Liptovská Tvarožná 111, 034 95 Liptovská Tvarožná**

2. **Zamestnanec** titul, meno, priezvisko:
dátum narodenia:
trvale bytom:

Čl. II. Predmet dohody

Pracovná zmluva zo dňa 1. 9. 1986 („ďalej len pracovná zmluva“) v znení neskorších zmien a dodatkov sa mení a dopĺňa s účinnosťou od **1. januára 2017**

t a k t o :

1. Riaditeľka Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111,, Mgr. Tamara Trefná, v zmysle Pracovnému poriadku pre pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ostatných zamestnancov Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111, 034 95 Liptovská Tvarožná, článku 5, ods. 8 vymenovala Mgr. Štefaniu Šťastnú do funkcie **zástupkyne riaditeľky** Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111.
2. Dohodnutým druhom práce je „**výchovno-vzdelávacia činnosť učiteľky základnej školy vykonávaná zástupkyňou riaditeľky školy**“, na funkčné obdobie riaditeľky školy, ktorá vedúceho pedagogického zamestnanca do funkcie vymenovala, **najdlhšie na päťročné funkčné obdobie od 1. januára 2017 do 31. decembra 2021.**
3. Ostatné časti pracovnej zmluvy vrátane jej dodatkov zostávajú platné bez zmien.

Čl. III. Záverečné ustanovenia

1. Táto dohoda nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej podpisu zmluvnými stranami.
2. Táto dohoda bola uzatvorená slobodne a vážne, nie v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, strany dohody jej obsahu, s ktorým sa dôkladne oboznámili, porozumeli a následne ju v dvoch vyhotoveniach podpísali.
3. Každý zo strán dohody bude doručený jeden rovnopis.

V Liptovskej Tvarožnej, 1. januára 2017

.....
za zamestnanca

.....
za zamestnávateľa

Prevzala dňa:

Podpis:

Č. z. :

M E N O V A C Í D E K R É T

Riaditeľka Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111, v zmysle článku 5, ods. 8 (*ustanovenie podľa vlastného pracovného poriadku školy*) Pracovného poriadku pre pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111, 034 95 Liptovská Tvarožná

v y m e n ú v a

Mgr. Štefániu ŠŤASTNÚ

do funkcie **zástupkyne riaditeľky** Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111, **na funkčné obdobie riaditeľky školy**, ktorá vedúceho pedagogického zamestnanca do funkcie vymenovala , **najdlhšie na päťročné funkčné obdobie od 1. januára 2017 do 31. januára 2021.**

V Liptovskej Tvarožnej, 1. januára 2017

pečiatka školy

.....
Mgr. Tamara Trefná
riaditeľka školy

Menovací dekrét, ktorým som bola vymenovaná do funkcie zástupkyne riaditeľky Základnej školy s materskou školou, Liptovská Tvarožná 111 som prevzala dňa
a s vymenovaním súhlasím.

.....
Mgr. Štefánia Šťastná